

COSINZEANA

REVISTA · ILUSTRATA · INTEMEIATA
 IN · 1911 · APARE · LA · 10 · SI · 25 · ALE
 FIECAREI · LVNI · DIRECTOR :
 SEBASTIAN · BORNEMISA

Revoluția bulgară:

Proclamarea schimbării guvernului înaintea sobranței din Sofia

REDACTIA · SI · ADMINISTRATIA
 CLUJ · PIATA · CVZA-VODA · 16 =

EXEMPLARUL 8 LEI

ABONAMENTUL:

In țară pe $\frac{1}{2}$ an Lei 60'—

In străinătate pe $\frac{1}{2}$ an Lei 100'—

Un exemplar la chioscuri și librării 8 Lei

Anunțurile se taxează cu 2 Lei cm²

Intru memoria lui Șaguna

Se serbătorește cincizeci de ani dela moartea celui mai mare binefăcător al neamului românesc. Țara întreagă, dela rege și până la opincă, i se închină cu evlavie memoriei aceluia, care a pus peatra de granit în temelia bisericii noastre și i-a creat condiții de viață, pe care nu le-a putut nimici nici o forță politică destructivă, și nu le-a putut schimba nici o putere vrăjmașă, oricât ar fi vrul s'o facă decenți de-arândul.

Ce-a fost Andrei Șaguna pentru neamul românesc din Transilvania și Banat, aceasta n'o spunem noi. Opera lui trăiește în întregime și spiritul lui plutește și azi printre noi, ca un corectiv ocrotitor în fața tuturor tentativelor barbare de a ne schimba concepțiile de viață democratică politică și națională. De această uriașă pavază valurile destructive se sparg neputincioase și figura lui senină iese biruitoare clipă de clipă.

Ne închinăm memoriei lui, pentru că ea reprezintă pentru noi ecoul de luptă al unui trecut furtunos, al unor vremi, în care s'au zămislit cele mai prețioase drepturi ale unui neam, care n'a fost, ci va fi!

Mormântul dela Reșinar, în fața căruia înghenunchiem cu toată evlavie, de care este capabil sufletul nostru, strălucește azi în razele luminărilor aprinse pentru sărbătoare și el ne vorbește cu autoritatea inatacabilă a eroului. Nu găsim expresie

mai potrivită decât aceasta pentru Șaguna, căci nici una nu cuprinde mai sintetic viața și opera lui, decât noțiunea de erou. Un erou a fost. Un erou dintre aceia, care a înfruntat în întregime un mediu social și politic, adaptându-și-l după concepțiile sale de viață și după planuri, care sunt uriașe și pentru posteritate. Cu o dibăcie uimitoare și proprie numai geniilor, Șaguna a știut să tragă

pentru neamul său maximul de foloase din condițiile de viață ale vremii sale și măreția acestei lupte numai astăzi se proiectează în toată întregimea ei, când privim opera sa neperitoare. În fața istoriei, cuvântul de critică amuțește, căci el nu are nici o îndreptățire, după cum nu are nici un înțeles.

Șaguna, marele Andrei Baron de Șaguna, nu a fost, el este! Este în temelia bisericii noastre, în pervazul perspectivelor noastre politice și sociale și este în cadrele mișcării noastre de cultură națională. Prețutindenii a semănat ceva din sufletul său uriaș, care a fost suprema expresie a năzuințelor unui popor.

Rezultatul firesc al gândurilor noastre: poporul românesc obișnuit de veacuri îi datorează eroului său un cult. Suntem datori să i-l creăm, suntem datori să-l îmbrățișăm, să-l răspândim, an de an, în toate cătunele, în toate căminurile, la toate prilejurile. Nu găsim o răsplată mai rodnică memoriei marelui Șaguna, decât instituirea acestui cult, care va fi, suntem siguri, forța ocrotitoare a ființei noastre etnice în toate vremile ce vor să vie.

Să creiem cultul lui Șaguna!

Peatra grăitoare

— Legendă —

Muntele Vlădeasa cu împrejurimile-i romantice este fără îndoială unul dintre cei mai frumoși munți ce împodobesc încântătoarele plaiuri ardelenesti. Giganticii codri de molizi ce străjuiesc sătulețele risipite prin văgăuni, cu vecinica lor verdeață, privesc par'că sfidători la frământările vieții nestatornice și pitice din jur.

Aici trăiesc în liniște și libertate deplină cerbii sburdanici în cete și gingașele căprioare.

Spre crestele muntelui, pline de câmpuri și poieni, unde pășunează vara furmele de oi, conduc o mulțime de poteci înguste cari se întind șerpuitoare pe lângă isvoarele cu apa cristalină, cari prin vecinicul lor șopot alinător, pare-că îți amintesc de lumea basmelor.

În mângăierile razelor binefăcătoare ale soarelui de primăvară, urcam într'o zi pe una dintre potecile înguste, în pasul încet și cumpănit al cailor mărunți. Moș Vasile, tovarășul meu de drum, se legăna mereu în șeaua de lemn, mestecând în colțul gurii țevă dela pipa stânsă.

Eram în ajunul scoaterii turmelor la munte. În vara trecută lupii făcuseră mult prăpăd între oi, și acum mergeam în căutarea unui loc mai potrivit pentru așezarea stânei.

Potcoavele în atingerea pietrilor de pe potecă trezeau în liniștea adâncă un sunet metalic. Sturzii speriați se ridicau țipând din iarba mătăsoasă, sburând grăbiți spre desisul brazilor, de unde se auzea în răstimp cântecul neîntrerupt al cucului.

O mulțime de găze și musculițe ademenite de razele ferbinți roiau cu neastâmpăr în jurul cailor, cari urcau la deal în pas încet, întinzându-și sforăind gaturile vânoase.

Departe, în zarea senină, plutea un șoim, mișcându-și rar aripile sure în rotiri îndrăznețe. Inspiram cu sete aerul proaspăt, plin de parfumul îmbătător de brazi și cu ochii țintă la crestele vinete ascultam tăcuți șopotul alinător al apelor din adâncimi.

Moșul clătina uneori din cap, vrând par'că să alunge risipa gândurilor ce-l învăluiau pe nesimțite.

— „La ce te gândiai, moș Vasile?”

— „Mai știu și eu?... mă gândeam așa... la vremea tinereții, care s'a dus!... He-hei, atunci a fost ceea ce-a fost, dar azi?” — mai vru să

zică ceva, dar tăcu, scuturându-și gânditor pletele albe.

Înainte spre dreapta, departe, se vedea o stâncă înaltă, care părea crescută din pământ. Pe vârful rotund, care se continua în jos subțindu-se în forma unui gât se zăreau câteva tufe mărunte și dese de brađ, cari păreau o cunună de păr bogat. Sub gât stâncă se îngroșa în forma sânilor din cari răsăreau două brațe întinse înainte.

Privită din depărtare, stâncă îți făcea impresia unui trup de femeie, ce-și întinde spre cineva brațele rugător.

— „Ce stâncă e aceia din dreapta, moș Vasile?”

— „Aceia e „peatra grăitoare” — spuse grăbit moșul.

— „Dar pentru ce îi zic peatra „grăitoare?”

— „Își are și ea povestea ei, o poveste lungă”.

— „Ii cunoști povestea?”

— „O știu și eu așa... din auzite”.

— „Ei bine! ca să ne mai treacă de urât, spune-mi-o și mie!”

Bătrânul își umplu pipa cu tutun, o aprinse, apoi mă privi cu ochii lui blajini, plini de bunătate. Tuși de câteva ori, mișcându-se încet în șeaua de lemn, — și începu povestea:

— „Eu nu știu de-o fi drept sau nu, dar noi așa am apucat dela bătrâni. Se spune că în vremuri de demult, într'o primăvară, a nimerit de undeva, cu o turmă de oi, un cioban frumos. Cine era, și de unde era?... asta nimeni nu știa să o spună. Pe aici, prin aceste poieni își păștea el turma.

Oi ca ale lui nu mai erau de frumoase, pentru asta începură unii a-l pismui. Avea flăcăul un fluer fermecat, din care doinea așa de frumos, încât paserile se grămădeau stoluri în jurul lui ascultându-i cântecul. Când își cânta el doina „Ciobănaș cu trei sute de oi”, vântul se opria din mers și codrii suspinau. Îl îndrăgiseră și fetele din sat, și fiindcă el nu se cobora din munte decât rar, veneau fetele la munte cu câte și mai câte pricini. Una să ducă apă de leac dela te miri ce isvor, numai să se întâlnească cu el și să-și prindă vorbă. Așa a nimerit odată și Ileana, cea mai frumoasă fată din sat. El ședea culcat lângă isvor și cânta din fluer, iar oile pășteau cuminți și blânde pe

poieniță. Aici s'au întâlnit. Când a văzut flăcăul pe Ileana, a îndrăgit-o foc, iar ei îi era drag încă de mult ciobanul. La chemările duioase ale lui și amețită de cântecul vrăjit ea s'a așezat pe iarba lângă el. Dar oricât l-a întreat fata să-i spună că cine e și de unde a venit, nu a vrut să-i spună. El îi zicea mereu mângându-o:

— „De ce mă tot întrebi, Lenușo? Eu nici n'aș ști să-ți spun că cine sunt, atâta doar că m'am trezit de mic la oi. De tata și de mama eu nu-mi aduc aminte. Eu n'am știut ce-i dragostea până când te-am întâlnit pe tine”. — Ileana îl asculta dusă pe gânduri, cu capul răzimat de umărul lui voinic.

Dar dragostea lor nu a ținut mult, căci flăcăii din sat cari o îndrăgiseră pe Ileana, hotărâră peirea ciobanului. Și fiindcă nu îndrăzneau să se prindă cu el pe față, plănuiră să-l piardă prin înșelăciune. Într'o zi, către sfârșitul verii, când el ședea la umbră lângă un isvor cu Ileana, flăcăii veniră pe furiș și îi mână turma. Când s'a trezit și s'a uitat în jur, turma nu mai era. Atunci a sărit ciobanul aprins și sărutându-o pe Ileana îi zise: — „Așteaptă-mă aici, Lenușo! eu mă duc să-mi caut turma, ș'apoi iarăși viu!” — Apoi luându-și fluertul și ciomagul plecă în goană la vale.

Ce s'a ales de el și de turmă nu se știe, iar Ileana l-a așteptat mereu și azi, și mâne. L-a așteptat un an și alții. Picioarele îi prinseră rădăcini în pământ de-atâta așteptat, apoi cuprinsă de durere și dor după cioban se prefăcu în stâncă.

Noaptea, mai ales pe vreme furtunoasă, peatra grăește, chemând par'că pe nume ciobanul, care își pierduse urma.

Moșul isprăvi povestea scuturând cenușa din pipă, apoi se întoarse în șeauă și privi adânc spre „peatra grăitoare”, care rămase departe în urmă.

Un vânt calduș începu să adie alene, desmierdând în treacăt firele de iarba, cari se nmlădeau sfioase. Moș Vasile își întoarse calul spre stânga, îndreptându-l spre un isvor, ce-și strecura undele lin. Descălecarăm, și până când moșul scotoci prin traista legată de oblâncul șei după merinde, eu îmi răcorii fruntea cu apa limpede din isvor, apoi mă trântii lenș în iarba moale la umbră, privind spre cerul senin și liniștit prin ramurile tremurătoare ale unui molid secular.

SABIN G. TRUȚIA

Femeile djingeeene sau femeile cu tavă

Doctorul Muraz, șeful misiunii medicale franceze din Africa, a întreprins o călătorie de studii în regiunea lacului Tschad (Africa sud-estică), în care a adunat o mulțime de obiceiuri curioase de-ale indigenilor, unele cu un caracter destul de barbar.

Tatuajul cu cicatrice este un obicei destul de întrebunțat. Aceasta dă însă celor, cari îl practică, demulțori un aspect destul de interesant. Este însă un alt obicei foarte lătit printre triburile de indigeni și anume dilatarea buzelor cu ajutorul unor tave sau discuri de lemn, practicat de femeile djingeeene. În urma influenței franceze barbaria aceasta tinde să înceteze.

Fotografiile, pe cari le dăm în numărul de față, sunt ale unor femei, din tribul Saras-Djinge, la sudul lacului Tschad, între malul drept al râului Șari și țara arabă Salammat.

Fetișiști, bărbații sunt îmbrăcați cu vestimente sumare de bumbac, țesute de ei, iar femeile poartă în față două buchețele de pânză, atâr-nate de o cingătoare de sfoară.

Regiunea este săracă cu toată bogăția solului, pentru că indigenii

Cum își toarnă frumoasa djingeeenză apă pe gligan.

O frumoasă din jurul lacului Tschad, în Africa, cu buzele ei întinse în cerc cu diametru de 17 centimetri.

sunt leneși și nu lucrează aproape nimic.

Înainte de luarea ținutului sub protecție franceză, regiunea aceasta era unul dintre principalele rezervoare de sclavi ale sultanilor din Uadai și Bagiri.

Din timp în timp, odată pe an, uneori și în repețite rânduri, horde armate năvălau în țara pacinică a Djingeenilor, întreprinzând adevărate razii și ducând tot cu ele, spre Nord, către Egipt, Tripolitania și Turcia.

Poate că teama de năvălitori să fi introdus la femeile djingeeene obiceiul dilatării buzelor, pentru a le feri de sclăvie.

Doctorul Muraz a băgat de seamă însă că bărbații nu suferă această desfigurare. Ba în țara Madaienilor s'au găsit femei cu o nară și buza superioară găurite și împodobite cu bijuterii.

De aceea ipoteza, că femeile își mutilază fața pentru a nu cădea în sclăvie, nu se justifică.

Mai degrabă se poate crede, că mutilarea aceasta este un fel de modă, un rit al căsătoriei, executat de însuși mirele fetei în timpul copilăriei.

Obiceiul este aci, că mirele își alege mireasă aproape din leagăn. Mutilarea o face singur între 5 și zece ani ai miresei.

Cele două buze sunt străpunse cu un mărăcin, sau cu o sulă în direcție sagitală la câte un centimetru distanță dela colțul gurii, și fâșiile sunt ținute despărțite cu ajutorul unor bucăți de paie de 2—3 mm. grosime introduse în mușchi.

După câteva săptămâni paietele sunt înlocuite cu niște discuri de lemn și lărgite întruna. În buza de jos se așează totdeauna un disc mai mare, a cărui periferie ajunge uneori până la 75 cm.

Cele mai obicinuite discuri sunt de 7 cm. pentru buza superioară și 17 pentru cea inferioară.

Îndată ce discurile acestea iau o dimensiune mai mare, ele nu mai pot fi ținute în direcție orizontală, ci cad atâr-nate pe piept. În mers ele se lovesc una de alta producând un șgomot curios.

Noaptea femeile își așează tavele acestea pe umerii bărbatului, care doarme lângă ele, ceea-ce este un semn de credință conjugală.

Femeile cu tavă vorbesc greu, de aceea ele se mărginesc la strictul necesar. Îndeosebi întrebunțează onomatopeele.

Când mănâncă ele își țin cu mâna buza inferioară.

Tatuajul cu cicatrice îl fac toate femeile cochete.

Tatuajul unei tinere fete din regiunea lacului Tschad, în Africa.

Modernismul în extremul Orient

Suveranii Siamului. Viața lor

Regele Siamului, Rama VI.

Regina Siamului.

Regele Siamului, Rama VI, este unul dintre Suveranii din extremul Orient, cari sunt mai mult pătrunși de inovațiile moderne. Cu multă precauțiune el a modificat tradițiile, cari se succedau din epocă în epocă la palatul din Bangkok, capitala Siamului, și-a schimbat regulele, aplicate de tatăl său Ciulalongcorn, în în ce privește eticheta delă curte.

Monarhul siamez a redus personalul femenin, care domnea la curte. El preferă compania tinerilor literați și eleganți. Jocurile de spirit îi plac mai mult decât dansurile antice. Mai ales Rama VI face toate eforturile, pentru a da supușilor săi gustul operelor sociale.

În palatul său el a organizat un fel de oraș în miniatură, unde fiecare joacă un rol util, iar dânsul are funcția de intendant superior.

Dela urcarea sa pe tron el a ținut să ridice sentimentul de fidelitate către tron și practica sporturilor. Ca diplomat al Universității din Oxford, el cunoaște foarte bine Anglia, și știe să aprecieze calitățile anglo-saxonilor, îndeosebi loialismul lor și dragostea pentru atletică.

Aceste două virtuți — crede el — că vor da poporului siamez un caracter mai patriotic și mai bărbătesc. De aceea le-a recomandat tuturor și a fondat legiunile „tigrilor

sălbatici“ (un fel, de cercetași de ai noștri) a căror misiune este de a promova obiceiul exercițiilor fizice și spiritul atașării către rege. — Unchiul său Prințul Derawongse îl secundează în aceasta acțiune patriotică.

Uniforma „tigrilor“ este neagră, ca a fasciștilor italieni și legiunile se deosebesc între ele printr'un fular de culoare diferită.

Regele Rama VI a adoptat uniforma generalilor englezi, iar pe cap un fel de beretă alpină.

Grațioasa regină, nepoata regelui Mongkut, poartă chipiul ofițerilor englezi.

Suveranul este șeful „tigrilor sălbatici“. El este pasionat de istoria militară. În biblioteca palatului se găsește o lucrare asupra războaielor de succesiune în Polonia, al cărei autor este însuși regele Rama. Înainte de război a tradus în limba țării sale „Le Poulailleur“ (Găinarul) lui Tristan Bernard, care a fost jucat de diletanți din elita societății samoeze. De multeori scrie sub pseudonim articole de gazetă asupra chestiunilor la ordinea zilei.

Departate deci de acest suveran asiatic sentimentul unui absolutism plin de lenevire și al unor bucurii cu caracter arhaic. Rama VI ține să figureze printre oamenii progresului, printre filantropi și apreciază obiceiurile occidentale.

Siamul vrea să fie considerat ca o națiune de avangardă în extremul Orient, evoluând tot atât de repede ca și Indochina și Japonia.

Un detașament de cercetași siamezi, numiți „tigri sălbatici“.

În decursul războiului Siamul, care are aproape 6 mil. de locuitori, a pus la dispoziția Franței o escadrilă indigenă.

Regele Rama VI, șeful „tigrilor

selbatici“ este un monarch modern. El s'ar simți ofensat, dacă s'ar crede, că mai păstrează ceva din tradițiile trecutului.

Pământule.

Rotund te știu, deși nu am putință
Cu ochii mei să-ți măsur lungul-latul;
Din începuturi Tatăl-Impăratul
Te-a 'mpodobit cu 'ntreaga lui ființă.
Vezi în câte ai și 'n câte poți;
Din tine crește viața pământeană;
Săpăm în tine groapa ca o rană
S-aduni în ea țărâna celor morți.

Pe cine strângi în groapă îl prefaci
Asemene cu trupul tău de lut;
Nu pierzi nimic din ce-ai fost la 'nceput,
Același ești. La sânul tău împaci
Pe 'ndușmăniți, pe cei nemulțumiți,
La sânul tău neîncăput aduni
Pe înțelepții lumii, pe nebuni;
Lăcaș etern găsesc cei îndrăgiți:
Când au uitat că dragostea trăiește
Sub cerul larg, în floare, și sub lună,
Li strângi să steie veacuri împreună.

Și pentru gura omenirii crește
Mult așteptata pâine; noi primim
Din lutul tău semință cu semință,
Bogata hrană cea de o ființă,
Din dărnicia ta noi ne hrănim.

Noi, toți aceștia, muritori de rând,
Îți cerem să ne dai curata pâine,
Guri tinere flămânde, guri bătrâne,
Îți mulțumesc din dorul sfânt mâncând.
Noi preamărim belșugurile care
În anii vieții satură pe toți,
Strămoși, părinți, feciori și strănepoți
Te fericesc de darul tău cel mare.

Pământule, din targul depărtat,
Îți vede altă lume strălucirea,
Îți vede altă lume înflorirea,
Îți vede chipul tău străluminat.
În spațiu ești scânteie cu decor,
Aprinsă sus ca celelalte stele,
Te pierzi în noapte cum se pierd și ele
Întunecată uneori de nor.

Pământule, cândva și eu voi fi
Pământ ca tine — bulgăr de pământ.
Nu voi rosti un legănat cuvânt,
Din somn adânc de veci nu m'oiu trezi.
Atunci, pământule, să mă primești,
La sânul tău desțelenit de tată,
Să nu-mi stea 'n vânt cenușa aruncată,
Ci, 'n primăvară alb, când înflorești,
Să mă îngroape sub un pom, la sat,
Să-și ia viață din țărâna mea,
Să-mi înfloriască albă inima
În ramurile pomului rotat.

Volbură Poiană.

Avansare

Persoane: Căpitanul de poliție, Sergentul Gheorghe Popescu IV.

Căpitanul: (poruncitor) Sergent Popescu Gheorghe IV.

Sergentul: Trăiți domn căpitan!

Căpitanul: Cum ști ieri a fost înmormântat sergentul Popescu Gheorghe III., împușcat de banda comuniștilor la cârciuma „Pipa roșie.“ El a căzut cu glorie pe câmpul de onoare al datoriei sale. Cu ziua de astăzi prin urmare te înaintez la gradul de Popescu Gheorghe III.

Sergentul: Trăiți domn căpitan!

Căpitanul: Norocul acesta, deși îți înalță numai numele, totuși se cuvine să'l cinstești, ca un favor deosebit, deoarece te duce cu un pas mai aproape de îmbunătățirea salariului. Doar pentru un slujbaș al statului nu salariul hotărăște, ci vrednicia sa și mândria conștiinței de a fi unul din stâlpii cei mai puternici ai statului. Slujbașul care își leagă oficiul ce'l poartă de vrednicia banului călător nu este vrednic de înaintare. Slujbașul are o sfântă datorie, să muncească pentru ideal.

Sergentul: Trăiți domn căpitan!

Căpitanul: Sper că avansarea aceasta îți va servi de indemn ca să-ți împlinești slujba cu demnitate, mai ales că împrejurările de astăzi sunt favorabile fiecărui slujbaș al ordinii publice de a săvârși fapte de eroism.

Pungașii s'au înmulțit, spărgătorii, s'au sporit, anarhiștii și comuniștii au năpădit în țară cu duimul, muncitorii demonstrează, funcționarii demonstrează, studenții demonstrează, deputații țării se'ncaeră: atâtea ș'atâtea ocazii care îți oferă prilejul de-a câștiga glorie peste glorie. Pretutindeni mâna sigură a ordinii publice are să întrevină și să restabilească pacea și liniștea binefăcătoare. În lupta cu răsvrățiții mulți stejari ai ordinii publice s'au răsturnat jefindu-și viața pe altarul datoriei. Faptul acesta a îndreptat în măsura covârșitoare starea de până acum a personalului nostru și condițiile de avansare au luat un avânt extraordinar.

Sergentul: Da, domn căpitan.

Căpitanul: Dar pentru ca un slujbaș să poată fi avansat e dator să se arate vrednic de aceasta. După ce statul personal al slujbașilor noștri scade din zi în zi, pe vi-

tor nu veți mai putea alcătui patrulele obicinuite, ci veți avea ocazie să dați probe de vrednicia voastră câte unul singur acolo unde răsare primejdia. Căci în primejdie se vedește eroismul și virtutea noastră strămoșească. Iată deci ce ademenitor îți suride norocul unei grabnice avansări. Intre astfel de împrejurări condițiile de avansare mult mai favorabile ca în trecut iau din zi în zi proporții tot mai îmbucurătoare.

Sergentul: Da, domn căpitan.

Căpitanul: Pe lângă aceasta... (sună telefonul) Hallo!... Cine?... Postul 13?... Ce? (ascultă, apoi către sergent) ce om norocos ești, Popescu Gheorghe III. Ce-ți spuneam adineori? Vezi prorocia mea s'a și împlinit, Postul Nr. 13 anunță că sergentul Popescu Gheorghe II a fost junghiat în bodega lui Nuhăm Haimovici, și a murit moarte de erou pe altarul datoriei. Prin urmare Popescu Gheorghe III prin aceasta te avansează la rangul de Popescu Gheorghe II.

Sergentul: Trăiți domn căpitan!

Căpitanul: Cum vezi, pretine, norocul a început să te persecute binisor. Și dacă îți întemeiezi nădejdea avansării repentine pe dispoziția rășboinică a capitalei noastre, care nu cred să ia curând alta față, nu-ți greșești socoteala. Câtă vreme porțile și ferestrele dela Văcărești și Jilava sunt slab zăvorite, câtă vreme dreptul penal are atâtea ușițe de circumstanțe atenuante, câtă vreme părinții patriei își capacitează reciproc maturitatea înțelepciunii cu argumentele pumnului și legiuirea lor respiră miresme infectate de otravă, câtă vreme arginții lui Iuda cumpără și vând paragraful legilor fără frică de spânzurătoare, iar risicul hoțiilor și fărădelegilor a scăzut până la zero, — poți fi sigur — (telefonul sună din nou) Allo!... Cine vorbește? Da!... Bine!... (cătră sergent). Te felicit Popescu Gheorghe II. Mai rar așa noroc. Uite, postul Nr. 7 anunță că chiar acum a fost împușcat sergentul Popescu Gheorghe I de plebea dela „Dacia“. O nouă pildă de bravură la postul datoriei. Înțelegi?

Sergentul: Da, domn căpitan.

Căpitanul: Cu ziua de azi prin urmare te avansează la rangul de Po-

pescu Gheorghe I. Și acesta e cel mai înalt rang, ești cel dintâi între toți cei ce poartă acest nume, căci toți ceilalți Popești cari se bucură încă de viață sunt numai civili. O avansare atât de repentină nu s'a mai pomenit la poliția noastră. De acest favor deosebit, se'nțelege, trebuie să te și arăți vrednic.

Sergentul: Trăiți domn căpitan!

Căpitanul: Vei face deci la noapte serviciu la postul Nr. 9 la hanul lui Manolache. Știu că e post periculos, dar oameni n'am să-ți dau într'ajutor. Ști bine câte serbări avem astăzi. Iubileul societății pentru protecția animalelor, vizita comisiei internaționale a reparațiilor, congresul vânătorilor de urși, alergările de cai, asociația pentru cultivarea vermicilor de mătase, asociația damelor române cu bătae de flori, matchul de fotbal pentru șampionatul mondial și alte multe. Paradă peste paradă. Toată lumea ne reclamă. Și parada nu se poate fără noi. De unde să mai pun oameni și acolo unde e primejdie. De altă parte oamenii de serviciu trebuie cruțați. Când e vorba de primejdie mai bine să piară numai unul decât 3 sau 4. Și apoi cum ți-am spus la primejdie se vedește eroismul slujbașului adevărat. Prin urmare vei face serviciul singur. Dar te facatent să-ți păzești pielea bine, căci după cum văd că te paște astăzi norocul, ușor se poate întâmpla ca la noapte să avansezi din Popescu Gheorghe I la rangul de Sfânt George, dacă Sf. Petru te va afla vrednic să intri în împărăția cerului.

Sergentul: Trăiți domn căpitan!

SEBASTIAN STANCA

Inaugurarea tumultuoasă a unei arene sportive

Un fapt poate fără precedent în analele sportive s'a petrecut în Anglia la 28 Aprilie a. c. cu prilejul inaugurării arenei sportive din orașul Wembley. Arena aceasta este cea mai mare din toată lumea, pentru că pot intra în ea 120.000 de spectatori.

În ziua inaugurării se disputa matchul de fotbal pentru Cupa Angliei între echipa din Balton și cea din Westham. De față era și regele, care promisese, să dea în persoană trofeul echipei victorioase.

Des de dimineață zeci de mii de oameni se presau în fața ghișeurilor pentru eliberarea biletelor. Veniseră cu trenuri speciale din provincie, cu automobile, cu camioane, cu autobuse și tramcare, încât aglomerația era înspăimântătoare.

Autoritățile alarmate de aceasta aglomerație au dat ordin să se închidă ghișeurile la orele două p. m. când intraseră în arenă numai 90.000 de spectatori. Afară se adunau mereu masse de oameni, al căror număr creștea încontinuu. Mulțimea de afară era evaluată la 100.000 de oameni.

Exasperați, că li-se refuză intrarea, cei dinafară au luat cu asalt ușile de intrare și au pătruns cu forța în arenă, peste cei, cari ocupaseră scaunele, și cari au năvălit în arenă. În curând arena a fost ocupată de o mare de capete. Pentru a o degaja de mulțime s'a cerut intervenția poliției pe jos și călare. S'a născut o turburare, în care câteva mii de persoane au fost mai grav sau mai ușor contuzionate. Infirmierii Crucii Roșii au transportat la spital câteva sute de persoane cu brațele și picioarele fracturate. Aceștia fuseseră trântiți pe jos și striviți în picioare.

După restabilirea ordinii a sosit și regele și jocul a început cu o oră întârziere.

Cu toate acestea o parte din arenă a fost ocupată de zeci de mii de oameni, împiedcând jocul liber al echipelor.

A câștigat echipa Balton cu două puncte contra zero. Ilustrația noastră reprezintă arena sportivă în decursul jocului cu peste 200.000 de spectatori.

Tacâmuri

de prima calitate, nikelate de Solingen, fără gravură duzina-perche cu preț de reclamă de **250 Lei** cu gravură: 265, 295, 485 Lei, la

Kun Mátyás & Fiul

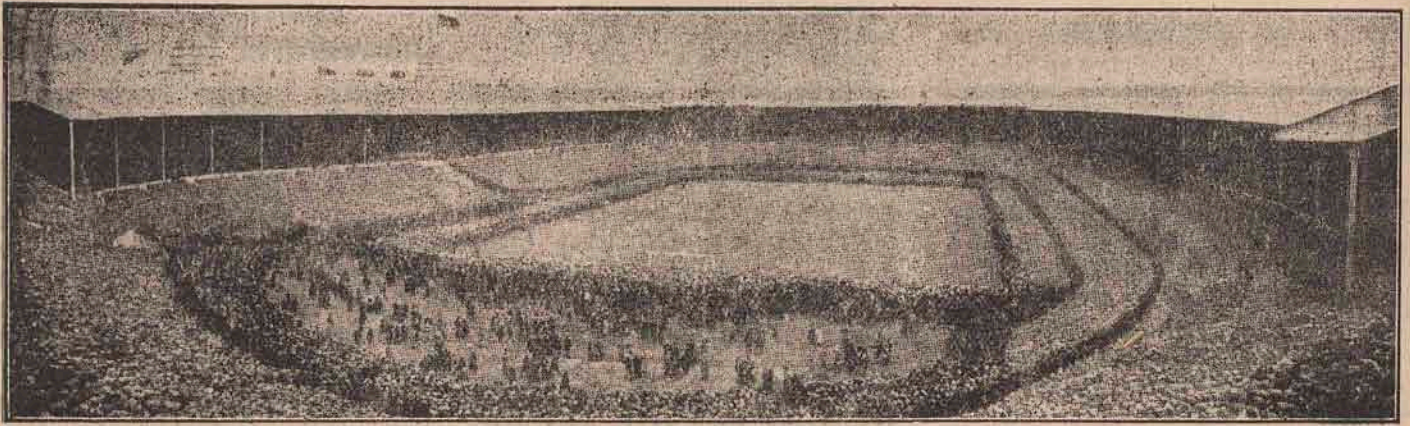
Cluj — Calea Victoriei No. 2.

Adresa telegrafică: Kun cuțitar-Cluj

Lloyd 1596

17—24

Arena din Wembley, lângă Londra, în cursul matchului dat pentru cupa Angliei în prezența familiei regale și 120.000 de spectatori.

Un asasinat politic

Diplomația sovietelor rusești a pierdut pe unul dintre cele mai marcante personaje. Șeful misiunii comerciale ruse la Roma, Worovsky, care fusese delegat la prima conferință dela Lausanne — a fost ucis la hotelul „Cecil” pe când lua masa împreună cu secretarul său particular Dibrilkovsky și cu Ahrens șeful serviciului presei la ambasada rusă din Berlin.

Vorovsky,

trimisul bolșevic la conferința dela Lausanne care a fost ucis.

Ucișorul luase loc la o masă vecină, așa că a putut într'un moment dat să tragă 6 gloanțe de revolver asupra celor trei ruși.

Vorovsky a fost ucis cu primul glonț. Dibrilkovsky a primit trei gloanțe, iar Ahrens celelalte două. Ucișorul, un tânăr de 27 de ani, fost ofițer în armata rusă, numit Conradi, a scăpat în urma desordinei, care s'a produs în sală. În urmă s'a predat singur. El spune, că a voit să răsbune pe tatăl și unchiul său torturați și în urmă masacrați de bolșevici.

Gămin pustiu...

*Aceleași lucruri stau veghind căminul
Tu zilnic le 'ngrijești pe fiecare.
De intră 'n casă vre-un străin îi pare
Că-aici umbrește pacea și seninul.*

*Tu strălucești cu farmecile tale
Și azi cum străluceai odinioară,
Când inul nunții noastre n'le cântară
Pe când bătrânii surâdeau cu jale.*

*Și totuși simt că azi pustiu vine
Tăcut și rece 'ncremenind cuvântul
Și 'nfricoșând sfioasele suspine.*

*În van! voiosul timp peri ca vântul
Precum s'au stins credințele din tine,
Cămin pustiu și rece ca mormântul!*

Gh. V. Butnariu.

Taine

*O, vis al vieții tale, tainic
Ce 'n versu-mi te strecoari, ades,
Ce farmec tot la tine-aleargă
Cu sufletul neînțeles?*

*E-atât de trist, căci nimeni poate
Durerea nu ți-a înțeles
Și nimeni n'a simțit căldura
A lacrimii ce-a curs ades...*

*Tăcerea lacrimii fierbinte,
În inimă ți-a 'ncremenit
Și nimeni n'a putut să afle
De ce ți-e sufletul măhnit...*

*Daar eu ți-am înțeles durerea
Ce sufletul ți l-a străpuns...
Privește... soarele apune...
E fericirea ce s'a dus...*

Maria Vasilescu

DI ministru Angheliescu la Cluj.

Pentru a introduce și în Ardeal jocul de oină, două echipe de liceeni din vechiul regat au venit la Cluj și au arătat acest joc în fața unui public numeros la arena sportivă. Cu acest prilej a venit pentru a ridica nimbul serbării și DI ministru Angheliescu (al treilea dela dreapta) și DI secretar general Valaori (al doilea dela dreapta).

Lumea pierdută

Roman de A. Conan Doyle

— Urmare —

CAPITOLUL IX.

Cine s'ar fi putut gândi la un asemenea lucru?

Ni s'a întâmplat ceva îngrozitor! Cine s'ar fi putut gândi la un asemenea lucru? Și nu pot întrezări cel puțin sfârșitul nenorocirii noastre. Se prea poate, că suntem condamnați să ne petrecem întreg restul vieții în acest loc straniu, inaccesibil. Sunt încă atât de stăpânit de zăpăceala loviturii, care ne-a ajuns, încât abia pot să cumpenesc clar întâmplările de azi și șansele noastre din viitor. Stăpânit de impresiile trecutului apropiat, prezentul îl văd înfiorător, iar viitorul negru, ca noaptea.

Nu cred, că s'au găsit vre-odată oameni într-o situație mai grea; și nici nu ar avea vre-un rost să vă precizez poziția exactă geografică a locului unde suntem, în nădejdea, că prietenii noștri vor întreprinde o expediție de salvare. Chiar dacă s'ar putea îngheba o asemenea expediție, dupe toate socotelile omenesii, soarta noastră va fi fost de mult pecetluită, înainte de a ajunge salvatorii noștri în America de Sud.

De fapt, suntem atât de departe de orice ajutor omenesc, ca și când ne-am găsi în lună. Dacă va fi să răzvim prim primejdiile în care ne aflăm, vom putea face numai din puterile noastre. Am de tovarăși trei oameni nu de toate zilele, oameni cu minte extraordinară și cu un curaj solid. Aici ni-e nădejdea, singura nădejde, pe care o putem avea. Numai, când văd fețele liniștite ale tovarășilor mei, mi se pare că mijeste o dungă de lumină în întunecul situației noastre. Poate și eu am în afară aspectul unui om

liniștit: în sinea mea înse sunt plin de gânduri, de îngrijorare.

Dar să vă povestesc, cu toate detaliile pe care le am, șirul întâmplărilor, care ne-au dus la aceasta catastrofă.

Când am terminat ultima mea scrisoare, spuneam, că ne găseam cam la șapte mii de o enormă linie de stânci prăpăstioase, care fără îndoială încercuia platoul despre care ne-a vorbit profesorul Challenger. Apropiindu-ne, am judecat, că stâncile aceste în unele locuri erau și mai înalte de cât mi le-a descris profesorul — pe alocurea se înălțau la o mie de picioare — vârgate curios, în un fel, care ni se pare, e caracteristic formațiunilor bazaltice. Ceva asemănător cu stâncile care se pot vedea în Salisbury Crag lângă Edinburgh. Vârful peretelui de stânci indica în dosul lor vegetație bogată, putând să vedem chiar de jos, pe pantă tufișuri și mai departe arbori înalți. Nu am avut înse nici un semn de viață animalică, ce ar putea fi la spatele acestui perete.

În noaptea proximă ne-am așezat tabăra la poalele acestor stânci — un loc selbatec, trist. Stâncile de deasupra noastră nu se înălțau numai perpendiculare, dar chiar se plecau la vârf puțin în afară, așa, că o urcare a lor era exclusă. Nu departe de noi se înălța țancul singuratec, înalt, pe care, cred, că l-am mai amintit în povestirea mea. Pare un turn de biserică, mare, roșu, care se ridică la înălțimea stâncilor din perete, despărțit de acesta însă de o adâncă prăpastie. În vârful țancului verzea un arbore înalt. Atât țancul cât și stâncile de alătura

lui erau relativ joase — vre-o cinci șase sute picioare, după cum le-am judecat.

— Acolo se așezau pterodactylul — zise Profesorul Challenger, arătând arborele din vârful stânței. — M-am urcat până pe la jumătatea ei, înainte de a'l împușca. Mi se pare, că un bun alpinist, cum mă cred și pe mine, ar fi în stare să urce până în vârf stânța, deși prin aceasta nu ar ajunge nici un pas mai aproape de platou.

Când aminti Challenger din nou pterodactylul lui, l-am privit cu coada ochiului pe Profesorul Summerlee, și acum, pentru prima dată mi s'a părut, că văd în fața lui o primă rază de credulitate și de pocăință. Nu mai avea pe buze zimbetul lui veșnic sarcastic, ci îi stăpânea fața o expresie de adâncă mirare și escitare. Lui Challenger nu i-a scăpat aceasta schimbare, și în prima beție a învingerii sale nu a uitat să o exploateze pe deplin.

— De altfel, — zise, cu un sarcasm în acest moment cu totul deplasat — acum cred, că Profesorul Summerlee va perzista să spună, că atunci când v-am vorbit de pterodactyl mă gândeam de fapt la o barză — da, barză, s'au o specie de berze fără pene, cu pielea goală, cu aripi membranoase și cu dinți în gură.

Rădea cu hohot clipind mulțumit din ochi, făcea reverențe batjocuri-toare, până ce colegul lui, supărat îi întoarse spatele și plecă dintre noi.

Dimineața următoare, după un frugal dejun, din cafea și manioc, — trebuia să fim cruțători cu conservele noastre — am ținut sfat de război, asupra felului cum să urcăm platoul de deasupra capetelor noastre.

Challenger prezida, cu o gravitate, parcă el a fi fost prezidentul înaltei curți de casație, în ședința comp-

Noul guvern revoluționar al Bulgariei.

Dela stânga spre dreapta: Tancof, ministru președinte; Calofov dela externe; Roseff dela muncă; Sucilef dela culte și Todoroff dela finanțe.

letă. Imaginați-vi-l așezat turcește pe un bolovan, cu pălăria lui de copil absurdă, împinsă pe ceafă, cu ochii sfidători plimbânduși-i asupra noastră pe subt genele întredeschise, cu barba lui neagră fluturându-i la fiecare vorbă, când încet ne descria situația în care ne găseam și manevrele noastre din viitor.

La picioarele lui ne-ați fi putut vedea pe noi trei, ceștialți: eu ars de soare, tânăr, oțelit de traiul în aer liber; Summerlee solemn, încă tot criticizator, în dosul lulelor lui indispensabile; Lord John, curat ca lama unui briciu, răzământuși în pușcă figura oțelită, cu ochii lui de vultur fixați asupra vorbitorului. La spatele nostru erau grupați cei doi metisi și mănunchiul de Indiani, pe când în fața și deasupra capetelor ni-se înălța inelul de stânci prăpăstioase, care ne despărțea de ținta noastră.

— Este de prisos să vă spun — începem conducătorul nostru — că cu privilegiul ultimei mele vizite, am exhaustat toate mijloacele posibile pentru a urca aceste stânci, și dacă nu am reușit eu, nu cred să reușească nimenea altul, fiind și eu cât de cât alpinist. Atunci nu aveam cu mine utenziile de alpinist, dar acum, am avut prevederea să aducem așa ceva. Cu ajutorul lor sunt sigur că aș putea urca până în vârful celui singuratic; ar fi o nebunie însă să încercăm să urcăm peretele de stâncă, aici unde e plecat înafară. Înainte, când am cercetat aceste locuri, am fost nevoit să le părăsesc grabnic, apropiindu-se sezonul ploilor și terminându-mi proviziile. Aceste considerațiuni mi-au limitat timpul, și nu am putut explora poalele stâncilor decât cam șase mile înspre ost de unde stăm acum, fără să găsim vre-un loc, care ar permite urcarea. Așa stând lucrurile, ce credeți, că este de făcut?

— Aci se pare, că nu ne rămâne rezonabil decât un singur lucru, zise profesorul Summerlee. Dacă Dv. ați explorat terenul înspre ost, să ne urmăm calea dealungul stâncei, înspre vest, căutând un suș practicabil.

— Așa este, zise Lordul John. După toate semnele platoul acesta

nu are o întindere prea mare, și putem să mergem în jurul lui până sau găsim o cale potrivită în sus, sau ne întoarcem, dinspre ost, la punctul de unde am plecat.

— I-am fost explicat tinerului nostru prieten de aici — zise Challenger (când vorbea de mine avea aerul că are a face cu un școlar, de zece ani) — ca e peste puțină să se găsească în careva parte a stâncilor vre-o cale ușoară în spre platou — din simplul motiv că în cazul acesta platoul nu ar fi rămas izolat și nu ar fi întrunit condițiunile, care au rezultat o atât de extraordinară suspendare a legilor generale ale naturii. Totuși, admit, că pot fi unele părți, pe unde un bun alpinist poate să ajungă la vârf, pe când acest drum rămâne cu totul impracticabil pentru animalele greoaie, care ar încerca să urce sau să coboare. Mai mult: eu sunt sigur, că există un punct, pe unde e posibil urcușul.

— De unde o puteți ști Dv. această? întrebă înțepat Summerlee.

— De acolo, că predecesorul meu, americanul Maple White, a urcat stâncile aceste. Cum ar fi putut el altfel să vadă monstrul pe care l-a schițat în cartea lui?

— Dv. rezonați neîntemeiat pe fapte constatate — zise neîncrezătorul Summerlee. — Admit, că există platoul de care ne-ați vorbit, fiindcă îl văd înaintea mea; dar până în clipa de față nu mi-am avut dovada, că cuprinde vre-o viețuitoare.

— Că ce admiteți Dv., domnule, și ce nu admiteți, de fapt are abea o imperceptibil de mică importanță. Sunt totuși foarte vesel, că cel puțin platoul a reușit să se impue inteligenței Dv.

Privi spre inaccesibilul nostru platou, apoi, deodată, făcându-ne să încremenim, sări de pe bolovanul pe care ședea, și apucându-l pe Summerlee cu amândouă mâinile de gât, îi răsuci capul înspre cer.

— Ei bine domnule! zise gâfâind de escitare. Vrei să-ți ajut să te convingi, că platoul e locuit de viețuitoare?

V'am fost spus, că pe mușea stâncilor se întindea o vegetație, care pe alocurea se pleca adânc peste prăpastie. Din verdele acestor plante deodată apărură un obiect ne-

gru, lucios. După ce înaintă câțiva se atârna deasupra abizului, am constatat, că era un enorm șarpe, cu un cap curios, lătăreț, în formă de hârleț. Timp de o minută se întoarse și se răsuci deasupra capetelor noastre, strălucindu-i inelele netezi în soarele dimineții. Apoi se retrase încet, după-cum apăuse.

Summerlee era atât de înmărmurit de acest aspect, încât nici nu încercă să scape din mâinile lui Challenger, care îl ținea pironit cu fața în aer. În fine scăpă, și își luă poziția plină de demnitate.

— Aș fi fericit, Domnule Profesor Challenger zise, dacă ați găsi un mijloc de a vă exprima eventualele păreri, fără să mă înfășcați de gât. Nă vă îndreptățaște să vă permiteți asemenea lucruri nici chiar apariția unui foarte comun python.

— Dar, cu toate aceste, sunt viețuitoare pe platou, replică triumfător colegul lui. Și acum, că am dovedit concluziunea mea de mai înainte, într'un mod îndestulitor pentru oricine, oricât ar fi el de preocupat sau obtuz, — eu cred, că nu putem face altceva mai cuminte, decât să ne ridicăm tabăra și să plecăm înspre apus, până vom găsi mijlocul de a urca peretele.

Terenul dela picioarele stâncilor era pietros, accidentat, ceea ce făcea să nu înaintăm decât încet și cu greu. Deodată am dat peste ceva, ce ne-a înviorat sufletele. Era locul unei tabere vechi de mult părăsite, cu mai multe cutii de conserve, goale, o sticlă cu eticheta „Brandy“, un cuțit rupt și un șir întreg de mărunțisuri, de care au nevoie explororii. Un petec de hârtie motolit, zdrănuțit, s'a dovedit a fi o parte din o ediție alui „Chicago Democrat“, fără să-i putem găsi data, fiind rupt.

— Nu sunt lucruri de ale mele; zise Challenger. Trebuie să fie de ale lui Maple Withe.

Lordul John în vremea cât cercetam noi tabăra veche, privea cu luare aminte trunchiul unui arbore feregă, care adumbrea locul taberei.

— Uitați-vă aici, zise. Eu cred că e un semn.

În trunchiul arborelui era înfipt un lung ic de lemn, arătând par'că spre vest.

— Aproape sigur, că e un semn,

**Dacă doriți
zaharicale
fine, cereți**

'MELISSA'

CLUJ

TELEFON

6-48 și 6-65

Gântec vesel

*Să trăiți copii cu bine!
Că șoptește atâtea rele
Lumea asta, cui ce-i pasă?
Canele să fie pline
Și paharele pe masă!*

*Cine-i om, să-și ia paharul
Și să jace ca și mine:
Să închine, să-l golească...
Să trăiți copii cu bine!
Canele să fie pline
Și crâșmarul să trăiască!*

Teofil Bugnariu

zise Callenger. Ce ar putea altceva să fie? Predecesorul nostru, întreprinzând o explorare primejdioasă, și-a marcat calea cu semne, ca să poată arăta drumul oricărei partii de salvare, care ar porni pe urmele lui. Înaintând, se poate că vom găsi și alte indicații ale drumului.

Da, nu peste multă vreme am mai găsit semne, dar unele îngrozitoare și cu totul neașteptate. Într'un loc, la poalele stâncilor, creștea o stu-fărie de bambus înalt, asemănătoare celeia, pe care am traversat-o cu atâta chin în cursul călătoriei noastre. Unele fire erau mai înalte de douăzeci de picioare, cu vârfuri ascuțite, formând totațtea puternice lăncii înfipte în pământ. Treceam dealungul marginii acestei stu-fării, când mi s'au oprit ochii asupra unui lucru, care albea în mijlocul desişului. Desfăcând cu mâinile desişul, și privind mai deaproape, am văzut, că am în fața mea un craniu de om, de pe care era dusă pielea și carnea. Nu departe de aici zăcea întregul schelet, de care se detașase craniul și se rostogolise ceva mai aproape de marginea stufișului.

Câteva lovituri de săcure ale Indianilor noștri ne-au tăiat cale și am putut examina de aproape detaliile vechei tragedii, ale cărei urme le-am găsit noi. Așa am mai aflat câteva zdrențe din hainele mortului, dar picioarele scheletului erau încălțate încă în o pereche de ghete, dovedindu-ne, că mortul era un european. Lângă oase zăcea un ceas de aur, dela Hudson din New-York și o catenă, de care era atașat un stilograf. Apoi o tabacheră de argint cu gravura: „I. C. din A. E. S.“ Starea, destul de bine conservată, a metalului ne spunea, că catastrofa nu se întâmplase la o dată prea îndepărtată.

— Cine a putut să fie? întrebă

Lordul John. — Bietul om! Pare, că îi sunt rupte toate oasele.

— Și firele de bambus îi cresc printre coastele sfărâmate! adăugă Summerlee. — Ori cât ar crește de repede bambusul, nu putem admite, că corpul acestui om zăcea deja aici, pe când au început să crească aceste trestii înalte acum de douăzeci de picioare.

— În cât privește identitatea acestui om, zise Challenger, nu am nici o îndoială asupra acestei chestiuni. Pe când veneam pe fluviu în sus, înainte de a vă ajunge pe DV. la fazenda, am făcut unele cercetări asupra lui Maple White. În Para nu i-au auzit de nume. Spre norocul meu, aveam un punct de razim în o schiță curioasă din cartea lui, care îl reprezenta pe el la masă cu un anume preot din Rosario. Am reușit să-l găsesc pe acest preot și cu toate că avea o fire foarte combativă, care m'a împiedecat să-l conving că rezultatele moderne ale științei ar trebui să aibă un efect corosiv asupra convingerilor sale, am reușit să obțin dela el unele informațiuni precise. Maple White a trecut prin Rosario înainte de aceasta cu patru ani, adică cu doi ani înainte de a-i vedea eu cadavrul. Pe atunci nu era singur, ci îl întovărășea un prieten al lui, un american cu numele James Colver, care rămase în vapor, și nu îl căută și el pe preotul nostru, după cum a făcut Maple White. De aici judec, că nu mai putem avea nici o îndoială, că avem în fața noastră rămășițele acestui James Colver.

— Și tot pe atât de clar mi se pare felul cum a murit; zise Lordul John. S'a prăbușit sau a fost aruncat de cineva din vârful stâncei, și căzând în trestii, acestea l-au perforat ca niște țape. Numai așa îmi pot explica oasele lui rupte atât de îngrozitor, și cum ar fi putut fi altfel tras în aceste trestii, care își ridică vârfurile așa de sus deasupra capetelor noastre?

Pe când stăteam în jurul acestor

rămășițe triste și aprobam părerea Lordului Roxton, deodată auzirăm trecând pe deasupra noastră un vâjeit. Se detașase din vârful stâncei o piatră și căzu în o curbă mare dincolo de tufișul de bambus. Fără îndoială a căzut din înălțime. Dar oare a căzut? A fost o întâmplare? Sau doar..... Înaintea ochilor închipuirii noastre se desenau tot felul de posibilități îngrozitoare referitor la lumea necunoscută în care încercam să pătrundem.

Am plecat înaintea îngândurați, înaintând tot la poalele zidului de stânci, nesfârșite, neîntrerupte, ca monstruoșii munți de ghiață antarctici, pe care i-am văzut, în picturi, întinzându-se din orizont în orizont, înturnurați până în cer deasupra cartagurilor naiei exploratorilor. Cale de cinci mile nu am găsit nici o crepătură nici spărtură în acest formidabil zid. Deodată apoi am observat ceva, ce ne-a umplut cu noue nădejdi. Într'o adâncitură a stâncei, ferită de ploae, era desenată cu var o săgeată, îndreptată tot înspre apus.

— De nou Maple White, zise Profesorul Challenger. A presimțit, că au să-i urmeze, nu peste mult, oameni vrednici.

— Avea cu el var?
Între efectele, pe care i le-am găsit în raniță, era și o cutie cu var de diferite culori. Îmi aduc aminte, că tubul cu culoarea albă era aproape gol.

— Este fără îndoială un bun semn, zise Summerlee. Nu avem decât să primim aceasta nouă călăuzire, și să ne urmăm calea înspre apus.

Am mai înaintat vre-o cinci mile, când am găsit pe stâncă o nouă săgeată. Era la un punct, unde, pentru prima oară stâncile erau spintecate de o adâncă crepătură. Pe perețele acestei crepături am găsit o nouă săgeată care era îndreptată cu vârful în sus, voind să arate par'că un punct, în perete ridicat deasupra bazei stâncilor.

Era un loc sălbatec: de două

AMERICANĂ

**VÂNZAREA
EXCLUSIVĂ:**

Librăria LEPAGE Cluj

Cereți ofert!

părți a crepăturii se ridicau perpendicular giganticele pietrii, iar cerul adânc albastru nu'l vedeam decât ca o subțire frânghie acoperită și aceasta de verdeața din vârful stâncei, lăsând să pătrundă până la noi abea o opacă și umbroasă lumină. Nu mai aveam cu noi aproape de loc alimente, eram rupți de oboseala drumului greu printre bolovanii dela poalele zidului, dar nervii noștri erau încordați prea mult de dorul de a găsi intrarea lumii necunoscute, decât să ne putem opri aici. Am dat ordin Indianilor să facă tabăra, iar noi patru, împreună cu cei doi metisi ne-am adâncit în gura adâncă a stâncilor.

La început nu era mai largă crepătura de vreo patruzeci de picioare, dar se îngustă și mai mult, pe urmă întâlnindu-se cei doi pereți într'un unghiu ascuțit, prea pieziși de toate părțile, decât să îl putem urca. Fără îndoială premergătorul nostru nu voia să ne indice această cale. Ne-am întors — întreaga crepătură nu era mai adâncă de un sfert de milă — și în drumul nostru ochii ageri ai Lordului John a descoperit ceace căutam. Sus, deasupra capetelor noastre, în mijlocul umbrelor întunecoase, era un cerc negru. Nu putea fi decât deschizătura unei peșteri.

Subt acest loc, baza stâncilor era plină de pietriș fărâmat, și nu ne-a fost prea greu să urcăm până sus. Când am ajuns, ne-a dispărut orice îndoială. Nu am găsit numai gura unui tunel, care străpungea stâncile ci pe un perete al peșterii am descoperit de nou semnul săgetei. Aici era locul căutat de noi, aici era calea pe care au putut pătrunde la platou Maple White și nenorocitul lui tovarăș!

Eram prea înfrigurați de nerăbdare, decât să ne putem întoarce la tabăra de jos, și ne-am urmat fără întârziere cercetările. Lordul John avea în raniță o lanternă electrică, care avea să ne lumineze drumul. Roxton trecu înainte, proiectând în fața lui cercul mic și tremurător de lumină galbenă, iar noi îl urmărim înșiruți unul la spatele celuilalt.

Peștera fără îndoială era săpată de cursul apei, având pereții lucii și vatra acoperită de pietricele rotunde. Ahea avea lărgimea, ca să poată pătrunde prin ea un om, plecat în brânci. Vre-o patruzeci de picioare înaintă orizontal în trupul stâncilor, apoi deodată se ridică

într'un unghiu de patruzecișicinci grade. Apoi clinul deveni și mai pieziș, și ne-am pomenit târându-ne în sus în genunchi și în mâni, dealungul pietrișului care se desprindea de subt noi, și se rostogolea la vale. Deodată auzirăm glasul Lordului Roxton:

— Calea ni-e blocată!

Târându-ne la spatele lui am văzut în câmpul galben a luminei electrice, că aveam în fața noastră un perete de stânci basaltice sfărâmate.

— S'a năruit boltitura.

În zadar am desprins câțiva bolovani din zidul care ne oprea. Alții se porneau de deasupra, mai mari, și amenințau să se rostogolească pe pantă la vale, strivindu-ne. Curând am constatat, că piedeca, care ni-se punea era mai mare decât să o putem noi trece, cu puterile noastre. Calea pe care a urcat Maple White ne eră cu totul închisă.

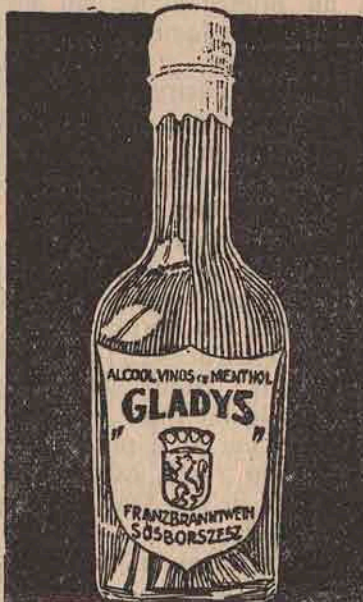
Prea abătuți, decât să putem vorbi, am coborât tăcuți tunelul negru, și am pornit spre locul unde ne așteptau Indienii.

Înainte de a părăsi crăpătura stâncilor s'a produs un mic inci-

dent, care are o importanță în vederea celor ce aveau să urmeze.

Stăteam lângă olaltă dedesuptul gurei peșterii, vre-o patruzeci de picioare subt aceasta, când deodată se rostogoli la vale o bucată de stâncă, trecând pe lângă noi cu o înfiorătoare putere. Trecuse pe lângă noi moartea. Nu am putut să ne dăm seama de unde a pornit stâncă, dar servitorii noștri metisi, care se găseau încă în gura peșterii ne-au spus, că a trecut pe dasupra capetelor lor, venind desigur din creasta peretelui de stânci. Privind în sus, nu am putut vedea nici o mișcare deasupra noastră în tufișul verde care acoperea creasta. Totuși, nu ne mai puteam îndoi, că piatra ne-a fost destinată nouă — și așa deduceam, că pe platou se găsesc oameni — oameni dușmănoși față de noi.

Am părăsit grăbiți prăpastia, cu gândul obsedat de noua întorsătură a lucrurilor și de desastrul pe care l-au suferit nădejdiile noastre. Situația ne era și altfel destul de grea, dar dacă pe lângă greutatea, pe cari ni le punea în cale natura, mai aveam în fața noastră și pie-

**„Nu-l
intreci
cu nimic
dar îl găsești
pretutindeni“
Geza Herczeg
fabr cã che-
mica, Cluj.**

2—

Lyold 1732

NOROCUL

*O, de câte ori norocul
Ne zimbește și ne chiamă,
Iar noi mergem mai departe
Fără să-l băgăm în samă.*

*Și abea când nu mai este
Când momentul a trecut
Ne dăm seama, că norocul
Ne-a zimbit și l'am pierdut.*

Maria Cioban Dr. Botiș

deci îngrămădite de minți omenesti: abea mai puteam avea vre-o nădejde de reușită. Și totuși, când priveam frânghia de verdeață frumoasă, abea câteva sute de picioare deasupra capetelor noastre, nu era nici unul dintre noi, care să admită barem gândul, să ne întoarcem în London, fără să fi explorat din cap în cap lumea necunoscută.

Discutând situația în care ne găseam, ni s'a părut, că cel mai bun lucru, pe care îl putem face este să ne urmăm calea dealungul inelului de stânci în nădejdea, că vom găsi vre-un mijloc de a urca la vârf. Linia de stânci, care decreștea în înălțime, începu să se întoarcă pe încetul dela vest spre nord, și considerând aceasta curbură ca un arc al unui cerc, găseam, că întreaga circumferință nu putea fi din cale în afară mare. În cel mai rău caz aveam să ajungem, în câteva zile, de nou la punctul de unde am plecat.

În ziua aceia am făcut un drum de vre-o douzeci și două de mile, fără a ni se îmbunătăși cu ceva prospectele. Trebuie să amintesc că aneroidul nostru ne arată, că urcând într'una pe panta care se începu decând ne-am părăsit luntrele, am ajuns la o înălțime de peste treimii de picioare deasupra mării. De aici se explica marea schimbarea a temperaturii și a vegetației din locurile unde ne găseam noi. Aici scăpam și de roiurile de insecte, care sunt nenorocirea călătorului prin fiiturile tropicale. Creșteau și pe aici câțiva palmieri și arbori-feregă, dar părăsirăm de mult regiunea coridorului amazoniani. Te înviorai privind câte un convulvulus, o patifloare sau o begonia, amintindu-ți, în mijlocul acestor inospitaliere stânci, vatra ta de acasă. Aproape la tot pasul vedeam câte o begonie roșie, perfect egală cu cea ce roșea în ghișeele din fereasta unei anumite ville din Streatham... Dar ni-e teamă că sunt

pe calea să mă adâncesc în amintirile mele personale, fără o importanță pentru Dv.

În noaptea aceia — vorbesc încă tot de prima zi a drumului nostru în jurul stâncilor, — ne aștepta un eveniment mare, o întâmplare, care era de natura să ne distrage orice urmă de îndoială, pe care am mai fi putut-o avea asupra minunilor atât de apropiate de noi.

Când vei citi cele ce ni s'au întâmplat în noaptea aceasta, vei recunoaște, dragă Dle M'Ardle — și poate pentru prima dată, — că gazeta nu m-a trimis să asist la o vânătoare de găște selbatice și că, dacă voi avea îngăduința Profesorului, cititorii noștri vor avea din partea mea câteva rapoarte intradevăr senzaționale. Nu aș îndrăzni să public acești articoli, înainte de a aduce cu mine în Anglia și irepugnabile dovezi, de teama să nu fiu stigmatizat pentru vecie de un Münchenhausen al gazetăriei. Nu am nici o îndoială, că și Dta aprobi vederile mele, și că nu vei risca să pui în joc întregul credit al „Gazetei“ cu publicarea aventurilor noastre, până în clipa, când vom fi în stare să facem față corului de critice și scepticism, cu care totdeauna sunt primite asemenea rapoarte. Și așa și minunatul incident, care ar oferi bătrânei noastre gazete atât de senzaționale titluri în literă groasă, va trebui să-și aștepte ziua în pulpitul editorului.

A fost lucrul unei singure clipe, izolat, fără urmări, decât doar în convingerile noastre.

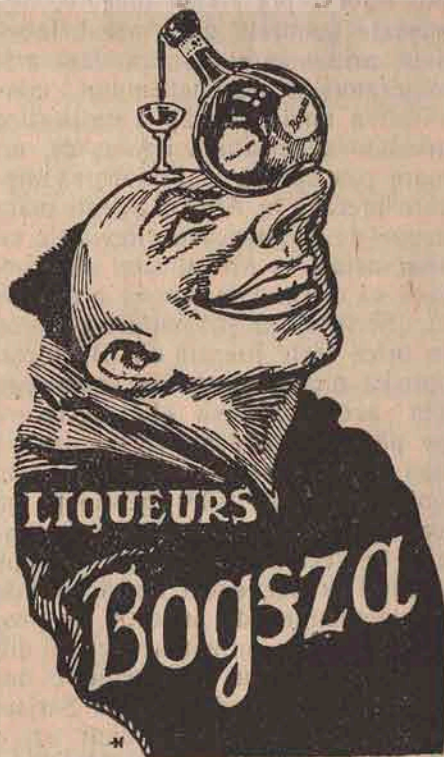
Iată ce s'a întâmplat. Lordul John pușcase un ajutori — un animal mic, asemănător unui porc — și împărțind o jumătate din el Indienilor, rotea, pe sama noastră, deasupra jeratecului cealaltă jumătate. După ce se înserează se face frig, și noi stăteam adunați în jurul focului. Noaptea era fără lună, dar la lumina slabă a stelelor puteam vedea o oarecare distanță platoul. Deodată se desprinde din noapte, din întunecime, ceva, venind ca o pasere de pradă, cu mișcările balansate ale unui aeroplan. Întreaga noastră ceată a fost pentru o clipă acoperită de un baldachin de aripi membranoase, și am văzut un moment un gât

lung, ca un șarpe, un ochiu fioros, roșu, lacom, și un enorm cioc întredeschis, plin — spre groaza mea — cu dinți mici, lucitori. În clipa următoare dus a fost — și cu el și cina noastră. Se ridică în aer o umbră mare neagră, largă de vre-o douzeci de picioare — o clipă aripile monstruoase acoperiră stelele de pe boltă, apoi dispăru după creasta stâncilor de deasupra noastră. Am rămas cu toții stane de piatră în jurul focului nostru, ca eroii lui Virgil când se năpustiră asupra lor Harpiile. Cel dintâi, care a scos un cuvânt a fost Summerlee.

— Domnule Profesor Challenger — zise într-un ton solemn, tremurându-i glasul de emoțiune, — sunt dator să vă cer iertare; recunosc că am fost foarte greșit în aprecierile mele, și Vă rog să uitați trecutul.

Era o vorbă spusă bărbătește, cinstit, și pentru prima dată am văzut pe cei doi antagoniști strângându-și mâna Primul pterodactyl pe care l-am văzut ne-a adus acest neașteptat eveniment. Ne era dusă cina, este adevărat, dar plătea jertfa aceasta faptul, că în urmă am văzut alătura pe acești doi extraordinari oameni.

(Va urma.)

ATELIER MODERN DE FOTOGRAFII

GARDI & Co.

CLUJ, STRADA ȘAGUNA No. 13

Culturale

O societate a scriitorilor ardeleni. O notiță prizărită prin foile noastre a vânturat ideea unei societăți a scriitorilor ardeleni. Ea n'a trezit însă ecouri mai largi și doar „Țara Noastră“ a înregistrat-o, adaugând însă în comentariile cu care a însoțit-o reflexiuni, care învederează că redactorului ei îi repugnă constituirea unei societăți pe bază regionalistă. — Credem, că e bine să revenim asupra ideii și să spunem în aceasta chestiune un cuvânt și noi, care reprezentăm încă vechea mișcare culturală din Ardeal. Incepem prin a mărturisi, că fără a fi admiratori ai regionalismului, constituirea unei societăți a scriitorilor ardeleni o considerăm totuș ca un mare pas spre o mai intensivă mișcare literară în Ardeal. Și este mare nevoie de lucru acesta. Revistele ce apar astăzi în Ardeal sunt mai orfane ca oricând de scrisul ardelenilor. Scriitorii noștri publică bucuroși în orice foaie literară din București chit că nici o sută de exemplare din acea foaie nu află desfacere pe pământul Ardealului, — dar nu dau nimic pentru publicațiile dela noi. Am ajuns astfel în situația să avem azi scriitori ardeleni cunoscuți în vechiul regat, dar aproape neștiuți la noi, decât de-un număr foarte restrâns de amici și de profesioniștii care urmăresc scrisul din necesitate. Faptul pare ciudat, dar e așa. Și e greșit că-i așa. Scrisul fiind din ce în ce mai mult azi o profesiune, el trebuie să aibă o bază de acțiune mai întâi acolo, unde s'a plămădit profesionistul.

Indică necesitatea aceasta caracterul cultural specific al scriitorului, asemănător cu cel al publicului cetitor. Afinitatea de cuget, de sentimente, de principii morale și soci-

ale fac mai ușoară pătrunderea unui scriitor în pământul regiunii sale, decât în al unei regiuni mai îndepărtate. Gloria literară trebuie să pornească dela cunoscuții din sat, ca să ajungă la cetitorii mofturoși ai Bucureștilor. Coșbuc, Goga, Agârbiceanu și chiar și dl Lucian Blaga, aveau întemeiat renumele literar în Ardeal în clipa, când au descins peste Carpați. Aceasta este procedura firească, aceasta este calea, care trebuie să fie urmată de orice scriitor. Întâi acasă și pe urmă și la vecini. Strângerea rândurilor scriitorilor unei provincii și înplicit gruparea lor pe lângă o revistă provincială, este în consecință, o idee, care nu merită nici o ironie ușoară și niciun dispreț neîntemeiat. Tânării scriitori ardeleni s'o facă, căci au nevoie de ea!

Numerus clausus? *Rezultatul luptei naționale pe care au pornit-o studenții universitari este noul regulament de înscriere la universități. Se precisează un examen verbal de primire de caracter general: din limba română, istoria și geografia României, și unul special, conform cu facultatea, pe care studentul vrea s'o urmeze. Un lucru și necesar, și de prisos. De prisos pentru studenții români absolvenți ai liceelor de stat, căroră este arbitrar să li-se pună și cel mai mic ingredient la intrarea în universitate și necesar pentru toți absolvenții streini ai liceelor minoritare nerecunoscute de stat. Măsura luată însă nu cunoaște astfel de distincții și nu le cunoaște dintr'un spirit supărător de echitate civică, care în fond nu e decât o nedreptate pentru Români. Desigur, că cei ce au luat măsura aceasta, au vrut să nu aibă caracterul unui numerus clausus, pe care l-ar fi avut poate făcând distincțiile precisate de noi. De ceace s'au temut însă, nu au scăpat cu toate acestea. Noi nu privim, desigur, măsura luată, drept un numerus clausus. Nu. Departe de noi gândul acesta! Dar ian priviți, D-lor rectori, la joile minoritare! Cum țipă și se frământă, că ați introdus un numerus clausus deghizat, nedrept, intolerant. Acuza există deci totuși și e trist numai, că ea nu e întemeiată. Căci un numerus clausus totuși n'ar strica, cel puțin pentru vre-o 10 ani de-acum înainte.*

Succesul unei piese pentru copii. Reprezentarea teatrală dată de elevele liceului „Regina Maria“ sub conducerea D-nei Aurelia Pipoș, entuziasta și neobosita directoră de internat, a pus în relief toate calitățile piesei teatrale „Ileana Cosinzeana“ a D-nei Dr. Aciu din Șimleul-Sil-

vaniei. Jucată înaintea unei săli pline de căpșoare blonde și brune de copii, elevi și eleve, piesa D-nei Aciu a avut un remarcabil succes de scenă, fapt, ce se datorește, bine înțeles, și jocului admirabil prestat de tinerete „teatraliste amatoare“ dela liceul nostru de fete din Cluj. Am fi dorit să dăm în revista „Cosinzeana“ scene din această alegorică piesă, dar fotografierea elevelor cu costumele Teatrului Național din Cluj s'a părut un lucru neadmisibil și astfel scenele nu s'au putut prinde pe placă, ca să apară în revista noastră.

Moartea unui intelectual ardelen. S'a stins din viață bătrânul scriitor popular N. Petra-Petrescu, și odată cu el s'a mai răsturnat un stâlp din vechea gardă a intelectualilor ardeleni, care au muncit cu sârg pentru desțelenirea mișcării noastre culturale. Om al muncii fără preget, N. Petra-Petrescu a ținut o viață întreagă condeiu în mână, publicând numeroase povești și articole prin toate publicațiile din Ardeal. După el rămân o mulțime de manuscrise, pe care ar fi o pietate binemeritată, ca măcar Asociațiunea să le publice.

Sociale

O probă de iubire. Bucătarul negru al unui vapor transatlantic cunoscut în portul olandez chipul bălai al unei fete dela nord și inima lui se aprinse de-o dragoste dulce și nefermă, care nu rămase fără de răspuns. Aceleași sentimente frumoase se treziră și în inima fetei și negrul născut la poala codrilor americani se nțelese de minune cu blonda Olandeză. Într'o seară, când mateloții cutreerău crășmele suburbiilor și cântau cântece desfrânate, negrul își strecură pe draga inimii lui pe vapor și o ascunse, cu gândul ca s'o ducă în America fără cheltuială și s'o iee de soție. Și într'o bună zi vaporul porni în larguri. Trupul lui se legăna pe valuri și milele rămăneau cu o iuțeală nebună în urmă, când fapta bucătarului fu descoperită. Zadarnice au fost vorbele, zadarnice lacrimile, căci frumoasa Olandeză a fost pusă pe bordul unui alt vapor, care mergea spre Europa. Negrul a simțit, că se năruie deasupra lui cerul și că se confundă vaporul și decât să se vadă despărțit de-aceea pe care o iubea, a preferat să sară în valurile mării și să 'noate după vaporul care-i ducea odorul. Și l'a ajuns și-a izbutit. Pentru izbânda aceasta însă și-a pus în joc toată viața. Spunând povestea negrului, ne gândim însă care dintre noi ar fi în stare să dea astfel de probe de iubire?

Prelungirea vieții. În revistele engleze găsim într'o serie de articole, părerea doctorului Williams care susține că omul ar putea trăi până la 140 de ani dacă ar ști cum să trăiască. Căci numai felul nostru de trai nelogic, dezvoltă în noi boli care ne scurtează viața. Și regimul salvator, care-l recomandă Dr. Williams este între-

buințarea alimentelor crude pe cât posibil. Și savantul englez adaogă că prin coacere sau fierbere se distrug ce este mai esențial pentru noi: vitaminele.

G. P.

Hrănire cu ... electricitate. Savantul profesor francez *Bergonie* a făcut zilele trecute o nouă descoperire ingenioasă dar curioasă în acelaș timp. El a găsit cea mai practică hrănire a omului prin curenți electrici cari vor încălzi corpul omenesc la temperatura-i normală, fiind folositoare din toate punctele de vedere: fizic, economic și moral.

Astfel distinsul doctor a întrebuințat curenți ce corespundeau la 1700 calorii și a reușit să îngrășe persoane anemice în așa hal, că erau numai piele și oase. Și după cum spune el, acest procedeu numit „*diathermie*” este bine venit azi când excesiva urcare de prețuri a atins înălțimi fantastice în timp ce producția alimentelor a scăzut uimitor în raport cu înmulțirea oamenilor.

Și ... de unde putem ști, că prin acest practic procedeu de hrănire cu ajutorul aparatului *Bergonie*, care se va răspândi pretutindeni, să nu mai avem nevoie în viitor de nutriție și asimilație.

Ce fericire ar fi atunci pe biștii oameni, cari se gândesc cu grijă la hrana lor! Vor avea mai puțină grijă și mai mult timp și economie. Dar la restaurant ar fi și mai nostim: că în loc să comande o porție de borș, cartofi, pește, fleici sau altă mâncare gătită cunoscută, i-ar spune scurt fără să mai consulte lista de mâncare: „la dă-mi o porție de ... electricitate!”

G. P.

1 April. Ziua întâia din luna April, e ziua farselor. Câte și câte nebunii ori păcăleli drăguțe și captivante nu s'au făcut pe socoteala acestei zile și mai ales sub protecția faimei ei.

Fiecare din noi are între amintirile sale din vremi trecute și una ce se leagă de această dată. Cu toate aceste căți dintre noi s'au gândit, când au fost victima ori iscoditorii unei farse, de unde își are origina acest joc agreeat atât de mult în trecut pe care — poate pe nedrept — ne place să-l taxăm de „vremuri bune.”

Credem că nu va fi fără interes, să spunem că e foarte probabil că isvorul acestui obicei a fost o ordonanță a lui Carol al IX, rege al Franței (sub a cărui domnie s'a petrecut măcelul cunoscut sub numele de „noaptea sfântului Bartolomei”) prin care impunea un nou regim ceiace privește calcularea anilor. Până atunci anul oficial începea la 1 April, Carol al IX-ea prin ordonanțe date fixează data aceasta pentru ziua de 1 Ianuarie. La anul nou era obiceiul să se trimită cadouri constând cu preferință din un pește — simbolizând eșirea soarelui din zodia peștelui. Data odată schimbată, obiceiul a ur-

mat să trăiască, dar nu ca ceva serios, căci trimiterea de cadou la 1 April — vechea zi de An nou — era... păcăleală.

Oameni ușori, cari nu iau în seamă viața și a căror preocupare e farsa și păcăleala au fost și atunci și de atunci încoace, așa că obiceiul... păcălelilor de 1 April a evoluat până în gradul cunoscut înainte de războiu, când credeam că s'a ajuns apogeul.

Ar fi interesantă și amuzantă o istorie a păcălelilor de 1 April, căci spiritele agere ale timpurilor le-a dat în unele locuri o strălucire de sănătos umor. Astfel e un caz celebru ce s'a produs în anul 1846 în Anglia. Marele și răspânditul ziar englez „*Evening Star*” a anunțat în numărul său din 31 Martie, că a doua zi se va deschide într'o sală a unei instituții, o mare expoziție de măgari. Lumea, dornică de a vedea ceva „extra” s'a grăbit să viziteze această expoziție... unde măgarii erau vizitatorii... cari se mirau unii de alții.

O glumă bună, și pe acele vremuri, dar a cărei morală e mai actuală azi, ca ori când...

Politice

Fascismul românesc. Infiripat în tăcere și, orice s'ar zice, dintr'o necesitate a vieții noastre politice, fascismul românesc se dă fără teamă pe față prin foaia sa de curând apărută sub titlul: „*Fascismul*”. Nu cunoaștem nici inițiatorii, nici mijloacele de luptă și nici sorții de izbândă ale acestei mișcări, dar o nregistram totuș pentru ceea ce ea vrea să facă. Atunci, când știm că *in magnis etiam voluisse sat est*, noi nu putem să nu simțim o satisfacție morală, că în largul acestei țări nu este totul atrofiat și că se mai găsesc oameni care să se revolte de completa demoralizare a vieții noastre politice. Programul fascismului românesc se poate rezuma în două cuvinte: *Intronarea națiunii române în toate drepturile sale, fără cruțare și fără șovăire!*

Abandonarea unei idei. *Partidul liberal este pe cale să renunțe la ideea fundamentală a programului său politic, care se rezumă în cuvintele: prin noi înșine. Abaterea dela această idee, jertfirea ei, este o crudă ironie pentru partidul politic, care a guvernat 60 de ani fara la umbra acestei idei, totuș atât de frumoasă și poate și necesară. Abandonarea ei de dragul menținerii puterii ne dă o dovadă amară de ce sunt capabile partidele politice de azi, care-și schimbă mai des programele, decât omul cojocul.*

Renașterea zeilor. Un puternic curent în jurul orașului austriac Linz dăruimă autoritatea bimilenară a lui Isus, încercând a o 'nlocui cu aceea a vechiului zeu german Wotan. Lucrul pare de necrezut. Să vii tu să dăruimă din sufletul poporului credința înrădăcinată atât de adânc în sufletul lui, că e mântuitoare și s'o înlocuiești cu una pierdută cu veacuri în urmă, este o îndrăzneală, pe

care nu o sfidează nicio rassă. Doar singuri Germanii, crescuți într'o atât de exagerată mândrie de neam, de sunt capabili de lucrul acesta. Cine știe însă, dacă îndrăzneala aceasta nu le va aduce o experiență tot atât de amară, ca și aceea, pe care le-a adus-o războiul. Zeul Wotan chie-mat la viață numai după un somn atât de îndelungat și numai pentru a ajuta la refacerea unui neam se va supăra, de sigur, de îndrăzneala, pe care o au oamenii de a-i turbura odihna.

O lămurire pentru abonați.

Mandatul postal din numărul trecut s'a atașat la fiecare exemplar pentru a ușura munca expediției și nu pentru a arăta că fiecare abonat care a primit un mandat postal, este dator. Cei, care au plătit abonamentul pe anul întreg, nu mai au, bine înțeles, nimic de plată, cu toate că au primit mandatul și ei. Plata pentru reînnoirea abonamentului rugăm a o face fără întârziere. Abonații în restanță și pe jumătatea primă a anului curent primesc numai acest număr încă. Fără nicio considerație se va opri apoi revista pentru toți, cari nu sunt în rând cu plata.

Library Cluj
Srisori dela Redacție

Gr. V. Primit cu mulțumiri. Vor apărea incurând.

Ioachim Munteanu, Agnita. Confirmăm primirea sumei de Lei 70.

Ioan Toma, Măndăștur. Am primit cei 60 Lei trimiși.

Clubul național român, Baia de Criș. Confirmăm primirea celor 30 de Lei trimiși.

Casina Română, Hațeg. Am primit în abonament la revistă suma de Lei 100.

Cărți, reviste românești,
franceze, germane, etc.
hârtie, articole de birou,
mașini de scris

confecție de hârtie și
împrimate de orice
natură la:

Librăria, Papetăria și Tipografia

LEPAGE Cluj

Cereți cataloage, liste
și oferte. 2—6

A APĂRUT

**Correspondența
comercială română**

de prof. D. VOINA

Prețul 36 Lei și porto. La Librăria Lepage-Cluj.

**Catalog românesc la
Librăria Lepage-Cluj**

5-8

LA

Regele Pălăriilor

au sosit

Noutăți

în specialități de mode de domni.

11—23

Lloyd 1287

Sticle și oglinzi pentru mobilă,
șlefuite în stil baroc, în formă
de stea și flori, precum și după
desenuri, se pregătesc artistic la
Fabrica și șlefitoria de sticle și oglinzi.

**HUNWALD
CLUJ**

Sirada Vlahuța No. 3. Telefon 1—47.
Resmăluim oglinzi stricate.
Lloyd 1152 12—24

*Intreprindere Electrotehnică
Românească***Teodor Maior**

Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon 577.

Furnizează: Electromotoare, Dina-
muri, Vase pentru gă-
tit, FEARĂ DE CĂLCAT, Acumulatori, BECURI
pentru orice tensiune și lumină, diferite
alte aparate electrice și materiale de in-
stalație.

Execută: la comandă orice instalațiuni
de lumină, transmițeri de
forță atât în loc cât și în provincie, PRO-
IECTE ȘI OFERTE LA CERERE GRATUIT.

Stațiune de încărcat
12-22 și reparat acumulatori.

Adresa destinatarului:

PURTAȚI NUMAI ÎNCĂLȚĂMINTE

CU MARCA

„CHAUSSURES ECHO“

ESTE LUCRU CONSTATAT, CĂ ACEASTA
ESTE **CEA MAI SOLIDĂ ȘI MAI
IEFTINĂ ÎNCĂLȚĂMINTE**

S'A DESCHIS INSTITUTUL IDROTERAPEUTIC

„DIANA“

BĂI: DE ACID-CARBONIC, ESTRAS DE BRAD, DE SUL-
FUR, DE ZARE, ELECTRICE, TERMAL, DE SOARE etc.

6—24 Medic conducător: Dr. PORSCHÉ neurolog. Lloyd 1634

BERILE fabricii de bere **CELL** din Cluj

Berea nutritoare

Berea

Hercules și Monostor

Specialitatea deschisă

brună din malți dublu

DEPOURI ȘI REPREZENTANȚE ÎN PROVINCIE

Gherla, Dej, Jibou, Șimleul Silvaniei, Tășnad, Huedin, Gilău, Iara-de-jos,
Mociu, Uioara, Aiud, Oradea-Mare, Careii-Mari, Satu-Mare, Baia-Mare, Șom-
cuta Mare, Sighetul Marmăției ș. a. m.

La administrația noastră se găsește de vânzare

**Colecția completă din 1922 a revstei
„COSINZEANA“**

Cu sute de ilustrații, numeroase articole, proză și
versuri, este cel mai potrivit cadou ce se poate
face la zile onomastice, ori la serbări școlare.

Prețul unei colecții nelegate Lei 120.—
O colecție legată frumos Lei 180.—